

Landbruks- og matdepartementet

Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Vår dato:
18.02.2008
Vår ref:
MLP 2008/00029

Høringsuttalelse - Ny lov om dyrevelferd

Vi viser til høring om ny lov om dyrevelferd, brev datert 16.11.2007 med referanse 200701972. Norsk Landbrukssamvirke er en interesseorganisasjon for de bondeide samvirkeorganisasjonene i landbruket. Blant våre medlemmer er TINE, Nortura, Felleskjøpet, GENO, Norsvin, Norsk Sau og Geit, Norsk kjøttfeavlslag, Norges Pelsdyrslag og Honningcentralen.

Landbruks- og matdepartementet (LMD) og Fiskeri- og kystdepartementet (FKD) har sendt ny lov om dyrevelferd på høring. Forslaget er en oppfølging av stortingsbehandlingen av St.meld. nr. 12 (2002-2003) *Om dyrehold og dyrevelferd* (Dyrevelferdsmeldinga). Høringsfristen er 18. februar 2008.

Vi viser til flere av våre medlemsorganisasjoner som har avgitt egne høringsuttalelser. Etter samråd med våre medlemmer vil Norsk Landbrukssamvirke (NL) vil gjerne gi følgende høringsuttalelse:

Vi er positive til tiltak som kan fremme dyrevelferden og vurderer denne loven til å være et godt virkemiddel for å kunne nå dette formålet. Lovforslaget er i store trekk godt utformet, og mange av endringsforslagene er riktige og ønsket, og i tråd med internasjonal utvikling og ny kunnskap på området.

På den annen side vil vi påpeke hvor viktig det er med et tilsyn som reagerer raskt og effektivt ved varsel om brudd på lovgivning. Selv om ansvaret for overholdelse av regelverket først og fremst ligger hos dyreholder er det viktig med oppfølging og kontroll for at den nye loven skal kunne få sin tiltenkte virkning. I tillegg har vi følgende kommentarer til enkelte bestemmelser i lovforslaget:

Kommentarer til enkeltbestemmelser:

§ 5 Varsling:

Tidlig varsling er viktig for å unngå alvorlige dyretragedier. Tidlig inngripen kan både forebygge dyrelidelse og være medvirkende til å hindre alvorlig straffeforfølgning av dyreholder. Vi er derfor positive til dette forslaget og vil tydeliggjøre denne plikten internt i bransjen.

Nærstående personer og helsepersonell vil i mange tilfeller være nærmest til å fatte mistanke om svikt i dyreholdet. Vi mener derfor at disse gruppene ikke bør unntas fra varslingsplikten. Helsepersonell kan varsle Mattilsynet eller politiet uten å oppgi personlige eller helsemessige opplysninger. Videre kan varsling fra nærstående personer bidra til å redusere alvorlighetsgraden av en evt. lovovertrødelse og dermed på sikt også være positivt for de impliserte partene.

§ 6 Kompetanse og ansvar:

Denne bestemmelsen er helt vesentlig for at dyrevelferd kan ivaretas i praktisk dyrehold, både når det gjelder produksjonsdyr og sports- og familiedyr. Kompetansen om dyrevelferd og dyrs behov må være tilstrekkelig til at dyreholder fullt ut forstår hensikten med bestemmelsene i den nye loven, kan forebygge velferdsproblemer og finne tiltak hvis velferdsproblemer oppstår. Det er derfor viktig at det i forskrift blir beskrevet de fagområdene kompetansen må omfatte, hvor vid denne kompetansen må være for det enkelte område og krav til oppdatering i henhold til utvikling av kompetanse.

§ 8 Driftsformer, metoder, utstyr og tekniske løsninger:

Det er positivt at utstyr m.m. er utprøvd før det blir kommersielt tilgjengelig. Vi forutsetter imidlertid at et slikt ansvar gjelder produsenter og tilbydere av utstyr, og ikke den enkelte produsent/ virksomhet annet enn i tilfeller der metoder, utstyr m.v. brukes på en vesentlig annen måte eller i en vesentlig annen sammenheng enn det som er vanlig praksis. Dette kommer ikke klart nok frem av lovteksten, vi ber om at dette presiseres slik at man unngår fremtidig tolkningstvil.

Det bør settes noen kriterier for hva en slik utprøving skal omfatte. Videre bør metoder, utstyr m.v. som er brukt i andre land kunne tas i bruk i Norge uten ytterligere utprøving.

§ 9 Medisinsk og kirurgisk behandling:

Det må inntil man har gode alternativer fortsatt være tillatt å kastre hanngris med bedøvelse.

Det har vært gjort og gjøres et omfattende forskningsarbeid for å finne gode løsninger når det gjelder alternativer til kastrering av hanngris. Dette arbeidet er imidlertid ennå ikke i mål, og kastrering av hanngris er fortsatt nødvendig i norsk svineproduksjon.

Vi oppfatter lovforslaget slik at når det gjelder kastrering av hanngris så er det snakk om kirurgisk fjerning av testiklene, og at immunkastrering, dersom det skulle bli aktuelt i Norge ikke vil omfattes av forbud mot kastrering.

Dersom fortsatt kirurgisk kastrering av gris vil kreve forskriftsfesting slik det fremgår av høringsnotatet, er det særdeles viktig at myndighetene vedtar en slik forskrift samtidig med den nye lovens ikrafttredelse.

§ 12 Avliving:

Kravet om bedøving før eller samtidig med avlivningen er svært viktig av hensyn til dyras velferd. Vi ser at andre hensyn som kulturelle og religiøse forhold er satt til side. Det fremgår av høringsnotatet at det ikke vurderes som aktuelt å gjøre unntak fra dette kravet i forbindelse med rituell slakting, og at det ikke skal gis anledning til å dispensere fra kravet om bedøving forut for blodtapping ved avlivning av hest, storfe, småfe, gris, fjørfe, kanin og tamrein. Det er etter vårt syn svært viktig at dette fastholdes.

§§ 16-18 Merking, markedsføring, sporing og omsetning:

Disse bestemmelsene gjelder merking/markedsføring, sporing og omsetning av produkter som stammer fra dyr. Dette er forhold som vi mener det er mer naturlig at f.eks Lov om... (matloven) eller Markedsføringsloven regulerer. Selv om ordlyden i Matlovens §§ 1 og 2 ikke nevner dyrevelferd eksplisitt er det forutsatt i lovens forarbeider at dyrevelferd er et forhold som faller innunder lovens virkeområde. Vi viser i denne sammenheng til Ot.prp. nr. 100 (2002-2003) om lov om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven), s. 135 angående lovens § 2; "Med alle forhold i forbindelse med produksjon, bearbeiding og distribusjon forstås produksjonsledd fra og med primærproduksjon til overlevering til sluttforbruker.....Som forhold loven omfatter regnes videre, hygiene, foredlingsprosesser, eiendommer, bygninger, gjenstander, transportmidler, m.m. **Videre omfattes dyrehelse, plantehelse og dyrevelferd i den utstrekning det påvirker næringsmidlene eller innsatsvarene**".

Lovteknisk sett er det mer hensiktsmessig og brukervennlig at regulering av merking, markedsføring, sporing og omsetning av produkter som stammer fra dyr samles i samme lov som næringsmidler generelt.

Vi mener derfor at den nye loven om dyrevelferd bør begrenses til å gjelde for levende dyr, til og med avlivning. Forhold som merking, markedsføring, sporing og omsetning av produkter som stammer fra dyr og som skal brukes til mat bør reguleres av Matloven. Eventuelle nødvendige justeringer av ordlyden i Matloven for å fange dyrevelferdsaspektet mer eksplisitt bør vurderes.

Hvis produkter fra dyr tas ut av loven må bestemmelsene i § 19 om adgang til sted eller lokale der det produseres, bearbeides eller omsettes *produkter* av dyr må tas ut av loven. § 20 må også endres tilsvarende.

§ 23 og § 32 Rovvilt:

Vi vil påpeke at utnyttelse av utmarksbeite er svært viktig for fortsatt produksjon av norsk kjøttproduksjon. Forholdene må legges til rette for at utmarksbeite også i framtida kan benyttes til slik kjøttproduksjon uten at det medfører store lidelser for beitedyra. Det er videre viktig med forutsigbarhet i forvaltningen som en viktig forutsetning for den enkelte til å innrette seg og ivareta sine interesser på en best mulig måte.

§ 31 Avgift og gebyr:

Det bør ikke være gebyr på tilsyn med levende dyrs velferd når tilsynsbesøket gjøres som ledd i Mattilsynets ordinære tilsynsvirksomhet. Ved opptrappende tilsynsvirksomhet grunnet brudd på lovgivning gir dessuten lovforslaget Mattilsynet andre muligheter til å få dekket kostnadene som heller bør brukes, som f.eks tvangsmulkt. Dyrevernsaker skiller seg ut fra andre saker som Mattilsynet har ansvar for ved at det ofte ligger personlige tragedier bak. Selv om et gebyr formelt sett ikke er definert som straff vil det i dyrevernsaker kunne bli oppfattet av den som betaler, som en "tilleggsstraff" i tillegg til forelegget eller boten.

Norsk Landbrukssamvirke støtter tiltak som kan fremme dyrevelferden. Dette er noe som både forbruker og næring er opptatt av. Men Norsk Landbrukssamvirke mener at ivaretagelse av dyrevelferd er en offentlig oppgave som hovedsakelig må dekkes av offentlige midler. Norsk næringsmiddelindustri bidrar til Mattilsynets virksomhet allerede gjennom matproduksjonsavgiften. En avgift i tillegg til denne vil innebære en ekstra kostnad som vil belaste næringen i en ikke ubetydelig grad, og svekke norske produsers konkurranseevne i forhold til import fra land med et lavere avgiftsnivå.

§ 34 Forbud mot aktiviteter omfattet av loven

Norsk Landbrukssamvirke mener at forbud mot hold av dyr er et sterkt inngrep. Ideelt sett mener vi at det tillegger domstolene å ha myndighet til å fradømme dyreholder retten til husdyrhold. Samtidig ser vi at det er flere hensyn som taler for en slik løsning som er foreslått i den nye loven. Av hensyn til rettsvern, forutsigbarhet og ivaretagelse av den enkeltes interesser mener vi at det er særdeles viktig at slike typer saker blir enhetlig behandlet av Mattilsynet. Det bør derfor vurderes om ikke slike saker skal legges til et regionskontor alene eventuelt hovedkontoret.

Med vennlig hilsen
Norsk Landbrukssamvirke

Eugen Tømte
direktør

Knut Moksnes
Forskningsjef

